

Persbericht

Tuberculose stijgt in België: incidentie in Brussel ligt drie keer hoger dan nationaal gemiddelde

BELTA en Damiaanactie waarschuwen voor de gevolgen van besparingen in de gezondheidszorg en de sociale hulpverlening

Kort samengevat:

- **Tuberculose neemt toe in België:** in 2024 werden **950 nieuwe gevallen** geregistreerd, een stijging van ongeveer **10%** tegenover het jaar voordien.
- **Brussel wordt bijzonder hard getroffen**, met **22,4 gevallen per 100.000 inwoners** — **bijna drie keer het nationale gemiddelde** van 8,2.
- Naar aanleiding van **Wereldtuberculosedag** benadrukken **Damiaanactie en BELTA** dat tuberculose ook in België een **reële en groeiende uitdaging voor de volksgezondheid** blijft.
- **Damiaanactie** waarschuwt voor de impact van de internationale context: volgens wereldwijde projecties kan een daling van de financiering voor preventie, diagnose en kwaliteitsvolle zorg leiden tot **vijf miljoen extra tuberculosegevallen** tussen 2025 en 2035.
- **BELTA**, met steun van **Damiaanactie**, onderstreept dat **sociale begeleiding** een doorslaggevende rol speelt in de aanpak van tuberculose: in Brussel benadert het slaagpercentage **85%**.
- Beide organisaties waarschuwen voor de gevolgen van **besparingen in de gezondheidszorg en de sociale hulpverlening**, die de vroegtijdige opsporing, de toegang tot behandeling en de continuïteit van de begeleiding onder druk zetten.

Brussel, 24 maart 2026 — Tuberculose blijft de dodelijkste infectieziekte ter wereld. Hoewel het aantal gevallen wereldwijd heel licht daalt, worden nog altijd naar schatting **10,7 miljoen mensen** elk jaar door de ziekte getroffen en sterven er meer dan **1,2 miljoen mensen** aan, volgens de recentste cijfers van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO-2024).

Maar ook bij ons is tuberculose allerminst verdwenen. In België werden **950 nieuwe gevallen** geregistreerd in 2024, een stijging van ongeveer **10%** tegenover het jaar voordien. Vooral Brussel valt op, met **22,4 gevallen per 100.000 inwoners**, bijna drie keer zoveel als het nationale gemiddelde van **8,1**. Tuberculose is een besmettelijke ziekte die vooral de longen aantast en zonder behandeling dodelijk blijft.

Naar aanleiding van Wereldtuberculosedag op 24 maart benadrukken Damiaanactie en BELTA opnieuw hoe ernstig de ziekte is. De cijfers tonen aan dat tuberculose niet stopt aan de landsgrenzen, een reële en groeiende uitdaging voor de volksgezondheid blijft en in de eerste plaats mensen treft die in zeer kwetsbare omstandigheden leven. Terwijl er doeltreffende behandelingen bestaan, dreigen besparingen in de gezondheidszorg en de sociale hulpverlening jaren van vooruitgang in de aanpak van tuberculose ernstig te ondermijnen.

Wereldwijd dreigt minder internationale gezondheidsfinanciering vijf miljoen extra tuberculosegevallen te veroorzaken

“Als we tuberculose in België willen beëindigen, kunnen we de internationale context niet negeren. Wereldwijde projecties tonen aan dat minder financiering voor preventie, diagnose en kwaliteitsvolle zorg tussen 2025 en 2035 kan leiden tot vijf miljoen extra tuberculosegevallen en twee miljoen vermijdbare overlijdens. Een grotere verspreiding in de

rest van de wereld zal onvermijdelijk ook gevolgen hebben voor België”, zegt Pascale Barnich, algemeen directeur van Damiaanactie.

Het verband tussen tuberculose en sociale leefomstandigheden wordt overigens ook internationaal erkend. De WHO wijst erop dat genezing niet alleen afhangt van een goede diagnose, preventie en toegang tot zorg, maar ook dat sociale begeleiding van patiënten tijdens hun volledige behandeling een doorslaggevende succesfactor is. Als die begeleiding ontbreekt, bestaat het reële risico dat patiënten hun behandeling niet afmaken. Dat verhoogt niet alleen de sterfte, maar maakt ook dat patiënten ongewild een rol kunnen spelen in de verspreiding van een nog resistentere vorm van de ziekte.

BELTA haalt in Brussel een genezingsgraad van 85%

Ook in België treft tuberculose vooral mensen die in armoede leven, geen stabiele huisvesting hebben en met verschillende drempels in de toegang tot zorg worden geconfronteerd. De beschikbare middelen houden geen rekening met die realiteit en brengen **vroegtijdige opsporing** en **toegang tot behandeling** in het gedrang, en vergroten het risico op verdere verspreiding.

In Brussel biedt BELTA, met steun van Damiaanactie, opvang in een woning van ‘Het Huizeke’, waar de voorbije vijf jaar al meer dan 50 mensen werden opgevangen. Naast huisvesting en een aangepaste medische behandeling krijgen bewoners er ook sociale begeleiding. Voor patiënten in nood is er bovendien voedselhulp.

“In ons project samen met Damiaanactie zien we dat sociale begeleiding echt een verschil maakt: het slaagpercentage in Brussel benadert 85%, een stuk beter dan vroeger. In sommige jaren bereiken we zelfs een genezingsgraad van 100% bij de mensen die we begeleiden”, zegt Wouter Arrazola de Oñate, public health directeur van Respiratoire Gezondheid.

Toch volstaat sociale begeleiding van de meest kwetsbare patiënten na de diagnose niet. Het is even belangrijk om de drempels naar zorg weg te werken. Na meer dan 600 dagen zonder Brusselse regering heerst er grote onzekerheid over de verdere financiering. Daardoor hebben verschillende organisaties hun activiteiten moeten stopzetten. Het gaat onder meer om organisaties die medische consultaties aanboden aan kwetsbare doelgroepen of mobiele zorgacties organiseerden. BELTA werkte met die organisaties samen om mensen met een vermoeden van tuberculose op te sporen en vreest dat hun verdwijning tot aanzienlijke vertragingen in de diagnose zal leiden, waardoor het risico op overdracht van de ziekte toeneemt.

“Dat zou op die manier tot 10% van alle Brusselse patiënten kunnen treffen”, preciseert Wouter Arrazola de Oñate.

Oproep tot een duurzame en mensgerichte aanpak

Ook wereldwijd waarschuwt de WHO voor het risico op een terugval in de strijd tegen tuberculose door afnemende overheidsfinanciering, toenemende geopolitieke instabiliteit en de heropflakking van crisissen wereldwijd. Ook in België groeit de bezorgdheid. De geplande besparingen in de gezondheidszorg, de sociale dienstverlening en de opvangstructuren treffen in de eerste plaats de meest kwetsbare groepen, precies de mensen die het meest blootgesteld zijn aan tuberculose.

Damiaanactie en BELTA pleiten daarom voor een duurzame en geïntegreerde aanpak van tuberculose. Elke persoon, ongeacht zijn of haar socio-economische situatie, moet toegang krijgen tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg. Vroegtijdige diagnose, continuïteit van de behandeling en sociale begeleiding moeten daarbij centraal staan.

Voor bijkomende informatie

Over Damiaanactie

Damiaanactie is een Belgische medische non-profit organisatie, die zich inzet voor mensen die zijn getroffen door tuberculose en verwaarloosde tropische huidziektes zoals lepra en leishmaniasis. Al meer dan 60 jaar delen we deze vakkennis op het vlak van volksgezondheid door solide samenwerkingsverbanden aan te gaan, overal waar we kwetsbare mensen kunnen helpen en onderzoek kunnen vooruithelpen. Wij werken aan het versterken van gezondheidssystemen, ter ondersteuning van en op verzoek van de nationale autoriteiten in 13 landen.

Onze missie komt neer op het bevorderen van een gelijkwaardige toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg overal ter wereld, waaronder België. Zodat niemand nog lijdt of sterft aan ziektes die voorkomen en genezen kunnen worden.

Over BELTA

BELTA (Belgian Lung and Tuberculosis Association) is de koepelorganisatie van Respiratoire Gezondheid en FARES (Fonds des Affections Respiratoires). Samen staan ze in voor de opsporing van tuberculose, contactonderzoeken en de begeleiding van tuberculosepatiënten in Brussel, Vlaanderen en Wallonië. Dit via laagdrempelige gezondheidscentra met gespecialiseerde tbc-verpleegkundigen die actief de straat optrekken om de meest kwetsbaren te bereiken en zorg aan te bieden.

BELTA wil tuberculose in België beheersen onder andere door de financiële barrières voor de toegang tot adequate preventie, diagnose en behandeling, weg te nemen. Sociale en medische zorg worden gecombineerd en dit in nauw overleg met specialisten in ziekenhuizen. Met de steun van Damiaanactie kan BELTA opvang en psychosociale begeleiding bieden aan dak- en thuisloze tuberculosepatiënten. De vzw Vrienden van het Huizeke is één van die opvanginitiatieven in Brussel.

Over Vrienden van het Huizeke

Vrienden van het Huizeke werkt sinds 1989 met mensen in armoede en daklozen. Er wordt daklozenopvang voorzien in studio's in twee eigen huizen in de Marollen in Brussel. Naast logement wordt administratie in orde gebracht, sociale rechten worden geopend, relaties hersteld waar mogelijk, opleiding en/of tewerkstelling gestimuleerd.

Sinds 2020 is één van de opvanghuizen met 6 studio's specifiek voorzien voor opvang van daklozen die in behandeling zijn voor tbc. Dit gebeurt in samenwerking met Damiaanactie en BELTA. Naast daklozenopvang heeft Vrienden van het Huizeke ook een buurtwerking, brugfiguren aan de schoolpoort en een werking als vereniging waar armen het woord nemen.

